

Saksbehandler:
Geir Viksand, telefon: 33 34 80 55
Rådmannen

Færder nasjonalparksenter - Forretningsplan

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Formannskapet - nye Tbg	27.11.2019	011/19
Kommunestyret	12.12.2019	065/19

1. Rådmannens innstilling

Færder nasjonalparksenter IKS bes utarbeide en 4-årig handlingsplan med konkrete tiltak for senterets forretningsområder. Potensiale for økt inntjening må inngå i planen.

2. Færder nasjonalparksenters forretningsplan tas til orientering.

27.11.2019 Formannskapet - nye Tbg:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

FSK- 011/19 Vedtak:

1. Færder nasjonalparksenter IKS bes utarbeide en 4-årig handlingsplan med konkrete tiltak for senterets forretningsområder. Potensiale for økt inntjening må inngå i planen.
2. Færder nasjonalparksenters forretningsplan tas til orientering.

12.12.2019 Kommunestyret:

Møtebehandling:

Ellen Eriksen ba om å få sin habilitet vurdert, da hun er medlem av styret. Kommunestyret vedtok enstemmig at Eriksen er å anse som habil i saken.

Formannskapets innstilling enstemmig vedtatt.

KST- 065/19 Vedtak:

1. Færder nasjonalparksenter IKS bes utarbeide en 4-årig handlingsplan med konkrete tiltak for

senterets forretningsområder. Potensiale for økt inntjening må inngå i planen.

2. Færder nasjonalparksenters forretningsplan tas til orientering.

Sammendrag:

Færder nasjonalparksenter har fått oppdrag fra eierkommunene, Færder og Tønsberg, å utarbeide en forretningsplan. Dette er en forutsetning for å kunne søke tilskudd fra kommunene. Det er bevilget 1,1 mill kroner til sammen fra de to kommunene i 2019, og det forutsettes at tilskuddet trappes ned til kr 0 i løpet av 5 år. Forretningsplanen skal beskrive tiltak for å øke egne inntekter og på den måten bli uavhengig av kommunalt tilskudd.

Vedlegg:

Kopi av Budsjettforslag 2019 - 2022 hovedp
FORRETNINGSPLAN 22 05 19 (2)
Strategi og handlingsplan 2019 m

Innledning – hva saken gjelder:

Bystyret i Tønsberg kommune vedtok i sak 85/18 revidert selskapsavtale for Færder nasjonalparksenter IKS (FNPS) med Færder- og Tønsberg kommune som likeverdige partnere.

I samme sak ble det også vedtatt at: «FNPS skal utarbeide en forretningsplan som grunnlag for søknad om tilskudd fra eierkommunene. Driftsmodellen skal tilpasses et maksimalt årlig tilskudd fra eierkommunene på 1,1 mill. kr. Forretningsplanen bør utdype kommersielle inntekter, resultatforbedringer samt åpningstider på både besøkssenter og bespisningsdelen m.v.»

FNPS har fremlagt forretningsplan som skal behandles i Færder- og Tønsberg kommunestyre.

Faktagrunnlag:

Færder Nasjonalparksenter ble etablert som et interkommunalt selskap (IKS) i 2015 av eierne Tjøme kommune, Nøtterøy kommune og Tønsberg kommune. Representantskap og styre har vært på plass siden høsten 2015 og daglig leder ansatt våren 2016. Senteret har autorisasjon som besøkssenter fra Miljødirektoratet og mottar i den sammenheng et grunntilskudd på 1,0 mill. kr. pr år.

Senteret har både et samfunnsoppdrag og et kommersielt oppdrag. Samfunnsoppdraget blir finansiert fra Miljødirektoratet med et grunntilskudd og prosjektmidler til en formidlerstilling.

Det kommersielle oppdraget fra eierkommunene var forutsatt å skulle bli gjennomført uten kommunal økonomisk støtte.

Det ble etter hvert klart at for at FNPS skulle kunne tilfredsstille de mål og krav som ble satt til senteret ved etablering fra kommunene og Miljødirektoratet var det lite sannsynlig at driften på kort sikt kunne skje uten driftstilskudd. I de første årene mottok senteret skjønnsmidler fra fylkesmannen. Dette opphørte i 2019. Dette var bakgrunnen for at bystyret fattet vedtak om å bidra med driftstilskudd i en overgangsperiode på 5 år fra 2019. det ble på samme tidspunkt etablert ny selskapsavtale da tidligere Tjøme og Nøtterøy kommuner var slått sammen til Færder kommune.

FNPS har følgende målsettinger:

Hovedmål

Besøkssenter Færder nasjonalpark har som oppgave å motivere til engasjement og omsorg for naturen i nasjonalparken og for den marine fremtiden, samt øke folks interesse for å bruke naturen og nasjonalparken. (Miljødirektoratet)

Senteret skal driftes på en måte som bidrar til verdiskapning for lokalt næringsliv, reiseliv og kulturliv.

Senteret skal bidra til å øke regionens bosteds- og besøksattraktivitet.

Delmål 1.

Samhandle med andre nærings og reiselivsaktører, både offentlige og private.

Delmål 2.

Utvikle nye aktiviteter inne som bidrar til økt omsetning og inntjening for senteret.

Delmål 3.

Bidra til en helhetlig utvikling av området Verdens Ende og posisjonere senteret med aktiviteter ute Verdens Ende.

Delmål 4.

Tilbudene på Verdens Ende skal invitere de besøkende til å tilbringe en hel dag på Verdens Ende og i regionen.

Delmål 5.

Utvikle en lønnsom drift på Verdens Ende og gjennom dette generere aktivitet i en større del av året.

Forretningsplanen (se vedlegg Forretningsplan for Færder nasjonalparksenter IKS) beskriver kommersielle produkter ved senteret. Dette er konferansepakker, guidede turer, publikumsutstillinger samt salg av produkter.

Forretningsplanen nevner at det er et utviklingspotensial uten å gå nærmere inn på dette. Det antydes at tilgangen på areal og disposisjon av uteområde begrenser utviklingspotensialet.

Produktutviklingen som beskrives er utstilling, salg fra butikk, utleie av lokaler samt kurs- og konferanser. Dette er de samme produktene som leveres i dag, men kan intensiveres eller gjøres bedre for å øke inntjeningen. Videre pekes det på markedsføringsaktiviteter.

Færder nasjonalparksenter inngår i kommunenes besøksstrategi, der en av målsettingene er Tønsberg og Færder blir et helårlig reisemål med profesjonalitet og verdiskapning på linje med de beste i Norge. For å oppnå dette er det fastsatt følgende delmål:

- Basert på tall fra Innovasjon Norge og NHO skal Tønsberg Færder ha en økning i total verdiskapning og skatteinngang pr innbygger fra reiselivet, som er best sammenlignet med kystkommunene på Øst- og Sørlandet.
- Tønsberg Færder presenteres som prioritert reisemål av Visit Norway

- Reisemålet tilbyr minst 5 opplevelsespakker hvorav minst halvparten er etterspurt utenom sommersesong
- Tønsberg Færder har fått merket som bærekraftig reisemål
- Målinger på besøkendes tilfredshet er etablert

Rettslig grunnlag:

Forholdet til kommuneplanen:

Vurderinger:

I sak 18/85 ble det forutsatt at det kommunale tilskuddet skulle fases ned mot kr 0 etter 5 år. Derfor ble det i vedtaket knyttet et krav om å utarbeide en forretningsplan.

Etter rådmannens vurdering er det stor usikkerhet om de tiltak og aktiviteter på sikt kan øke inntektene med 1,1 mill kroner etter 5 år, for dermed å klare seg uten kommunalt tilskudd. Aktivitetene som beskrives er de samme som tilbys nå, og flere av dem gjennomføres uten overskudd for senteret. Rådmannen ser imidlertid at det, ved utvidelse og forbedring av eksisterende aktiviteter, kan være et økt inntekspotensialet, men det kreves nok et utvidet aktivitetsspekter dersom den økonomiske målsettingen skal nås etter 5 år (fra 2019).

Tønsberg kommune jobber sammen om en besøksstrategi, og FNPS deltar i dette arbeidet. Målsettingene i besøksstrategien er å økt turistbesøk, samt at kommunenes egne innbyggere og hytteeiere benytter aktivitetene i større grad. For å nå dette målet må det skapes nye aktiviteter. Ved å få flere besøkende til Tønsberg og Færder kommuner øker inntekspotensialet til FNPS. Det ligger også et potensiale ved å se flere aktiviteter i sammenheng hvor FNPS sitt tilbud inngår i en større pakke. Likevel må attraktiviteten ved senteret øke. Det er behov for produktvikling og lønnsomme og bærekraftige produkter i tråd med strategien

Rådmannen anbefaler at det utarbeides en handlingsplan for FNPS som går fram til 2024. Denne bør inneholde konkrete tiltak for senterets forretningsområder fordelt på hvert av årene, og hvor potensialet for økte inntekter inngår.

Rådmennene i Tønsberg og Færder kommune foreslår å redusere tilskuddet fra kommunene med kr 100.000 i 2020. Dette begrunnes ikke først og fremst i forventninger at forretningsplanens tiltak vil generere tilsvarende økte inntekter, men i kommunenes generelle økonomiske situasjon. Begge kommunene må gjennomføre store kostnadsbesparelser, og det er også rimelig at dette gjenspeiles i tilskuddet til kommunenes selskaper. Dette vil gjenspeiles i rådmannens budsjettforslag for 2020.

Alternative løsninger:

Opprettholde tilskuddet på 2019-nivå.

Økonomiske konsekvenser:

For FNPS vil rammebetingelsene bli redusert dersom selskapet ikke klarer å øke sine salgsinntekter.

Konsekvenser for næringsutvikling:

FNPS er en viktig del av besøksstrategien for Færder- og Tønsberg kommune. Verdens Ende er et attraktivt besøksmål, og økt attraktivitet for turister kan øke belegg for overnattingsbedrifter.

Helse- og miljøkonsekvenser:**Konsekvenser for folkehelse:**

Verdens Endes fantastiske turområdet øker sin attraksjonskraft.

Konsekvenser for barn og unge:

Skoleklasser gis gratis tilgang til utstillingene, og får kompetansebasert veiledning og opplæring.

Konsekvenser for sammenslåingen Re og Tønsberg:

Ingen

Konklusjon:

Den utarbeidede forretningsplanen inneholder lite nye tiltak. Det er derfor usikkert om tiltakene vil bidra til å øke senterets egeninntjening. Rådmannen mener det må utarbeides en årlig handlingsplan med konkrete tiltak for senterets forretningsområder. Potensialet for økte inntekter må fremgå i handlingsplanen.

Videre behandling:

Vedtatt i kommunestyret.

Tønsberg,

Egil Johansen
rådmann

Geir Martin Viksand
kommunalsjef